

TOTES LES CARES DE LA CONFRARIA DE PESCADORS

Imatge actual de l'edifici de la Confraria de Pescadors, un cop feta la reforma enllestida l'any 2016.

Quan un s'imagina el barri del Serrallo de Tarragona, li venen al cap diversos elements i un d'ells és, sense dubte, l'edifici de la Confraria de Pescadors. Per la documentació existent, se sap que la seva història ve de llarg. En època del Setge de Tarragona de l'any 1644, el Fortí del Francolí era un dels baluards de defensa de les instal·lacions portuàries. Per la seva situació i pel tipus de mur, es pensa que l'església de Sant Pere del Serrallo s'assenta sobre un dels panys atalussats del Fortí i, també hi ha el raonament que el propi Fortí seguia la línia de la façana del que després seria el Centro de Pescadores. Aquest és el nom que apareix a unes fotografies propietat del Port de Tarragona i datades sobre l'any 1910.

Aquell Centro de Pescadores tindria únicament la planta baixa però l'estructura canviaria després. A l'abril de 1929, l'arquitecte Antoni Pujol Sevil va redactar el projecte de reforma i és en aquest punt quan l'immoble va passar a tenir dues plantes. El 19 de juny de 1932 es va inaugurar el nou edifici que

partia de la planta existent i incorporava un porxo fet amb columnes jòniques que sostenien una terrassa balustrada. A la planta baixa hi havia el Cafè i a la primera planta, la Sala de Ball.

Els bombardejos de l'any 1939 van fer caure part del porxo i van afectar a la coberta. Al maig d'aquell any es va redactar el corresponent projecte de reparació extraordinària que va fer l'arquitecte Josep Maria Pujol de Barberà. El 1956 l'arquitecte Joan Zaragoza va dissenyar l'emblemàtic rellotge que corona l'edifici i va ser ell mateix qui, sis anys després, va redactar el projecte d'adaptació de la planta baixa per a ús de restaurant. Després, la història més recent ja és coneguda: la construcció de la nova Llotja de Peix amb nous espais per al sector pesquer, va portar a l'abandó de l'edifici que va mantenir únicament les activitats de restaurant i Casal de l'Avi Pescador. La Sala de Ball de la primera planta, que tenia un petit escenari, es va mantenir com a sala d'assaigs de la coral del barri del Serrallo.

L'Autoritat Portuària de Tarragona va comprar l'edifici a la Confraria de Pes-

cadors l'any 2012 per a fer-hi una reforma integral. De la direcció del projecte se'n va fer càrrec l'arquitecte tarragoní Xavier Climent. Les obres es van licitar i adjudicar al 2014 i el pressupost de l'obra va ser d'1,2 MEUR. El nou edifici va començar a funcionar l'estiu del 2016.

S'hi va fer una feina intensa. Es va revisar tota l'estructura mantenint els elements més significatius com el teatret de la primera planta i el rellotge de la façana. L'àrea del teatret, de 463 metres quadrats, és ara una sala polivalent on fer representacions, petits concerts, presentacions i accions d'altres formats. Al segon pis, que va acollir anys enrere les aules de la vella escola del barri, hi ha quedat un espai diàfan de més de 200 metres quadrats destinats a les oficines portuàries des d'on es gestionen espais com el teatret. I la planta baixa, que té 565 metres quadrats, s'ha mantingut com a restaurant especialitzat en cuina mediterrània. A més, l'Autoritat Portuària ha recuperat les fonts que hi ha al davant de l'edifici.

Daniel Vera

Arquitecte Tècnic i Responsable d'edificacions de l'Autoritat Portuària de Tarragona.

Com es va dur a terme la reforma de l'edifici? Quins passos es van seguir?

Va haver-hi un primer paquet que va ser tota la reforma integral de l'edifici. Això va significar la reforma estructural, els tancaments, les divisions – que van obligar a la creació d'un nucli de comunicació vertical a l'edifici perquè tenia dues escales antigues que no complien cap tipus de normativa o la col·locació de l'ascensor. Aquest primer paquet el va executar Dragados i a partir d'aquí vam treballar en un parell de projectes per fer l'adequació interior. Això es tradueix en la instal·lació de les oficines que hi ha a la planta segona i el local comercial que ara ocupa el restaurant del Pòsit. Aquests dos projectes els vam fer nosaltres i si sumes els tres projectes, estariem parlant d'un període d'obres d'un any i dos mesos.

L'obra principal, la de Xavier Climent, d'on parteix?

L'edifici estava en un estat semi ruïnós, amb unes patologies molt importants i sobretot a la façana principal. A més, havíem d'adequar-lo a la normativa actual que passa per fer complir el codi tècnic, millorar l'eficiència energètica de l'edifici, assegurar-lo i dotar-lo d'accessibilitat per a tothom. Un cop fetes les inspeccions, vam comprovar que el seu estat era pitjor del que havíem imaginat. Cal tenir en compte que aquest edifici l'havien executat a finals del segle XIX i que, mirant una mica la història, es pot dir que l'havien fet gairebé els propis pescadors. Era, diguem-ne, una construcció molt heterogènia feta amb diferents fases, amb diferents sistemes constructius i per diferents persones.

Un dels moments delicats és el moviment del rellotge, oi?

Exacte. Vam veure que a la façana principal, on ara pots veure les vidrieres del teatre, hi havia el rellotge i teníem el problema que era un pes molt important

L'arquitecte tècnic Daniel Vera, al teatre del Serrallo.

L'edifici del Pòsit de Pescadors, que va comprar l'Autoritat Portuària l'any 2012, era en molt mal estat de conservació.

per a fer el reforç que volíem fer. Per això vam decidir fer una operació una mica arriscada que passava per baixar-lo. Pensa que és un rellotge fet de totxo i formigó que pesa 9.000 quilos i que vam aconseguir que no se'ns desmuntés.

A diferents espais, com el Teatret o la segona planta, heu hagut d'aplicar solucions ben diverses. Què heu fet en cada cas?

Al Teatret, per poder justificar les sortides d'emergència hem hagut de fer un nou recorregut a la llotja que hi havia per fer una nova sortida d'evacuació, reforçant-lo. De fet, hem preparat tot l'edifici perquè en extinció i detecció contra incendis disposi de la llicència d'activitats —que ja la té— i a la planta segona que abans acollia unes antigues escoles, es va decidir que era millor buidar-la i fer-la diàfana, substituint-la pel mur cortina que hi ha i una coberta Deck tipus sella, com una sella de muntar, per l'evacuació de les aigües.

Has parlat de moltes actuacions i canvis estructurals però, si ens mirem l'actual edifici i el d'abans, no es nota un canvi massa gran.

Més enllà del canvi de la planta segona que et comentava, i que és peculiar, la configuració de la façana original ha quedat gairebé sencera adequant els accessos que necessitàvem per l'edifici i, fins i tot, s'ha recuperat el projecte original pel que fa a les arcades que hi ha a peu de carrer.

Al Teatret, per exemple, hem intentat mantenir la seva essència. Hi havia un paviment de rajola hidràulica que no vam poder aprofitar però hem fet un paviment amb una configuració molt similar. Igualment, les motlures que tenia la llotja del Teatret les hem refet.

Per tant, heu rentat la cara a un immoble històric que conserva la seva cara però és tot nou.

Hem intentat conservar l'esperit que tenia l'edifici però adequant-lo a les necessitats que tenim avui en dia i als sistemes constructius actuals. L'actual edifici està equipat d'una etiqueta B d'eficiència energètica, aïllaments tèrmics prou òptims, sistemes de climatització d'alt rendiment. Diguem que tens l'essència d'un edifici antic adequat a una estructura moderna.

Al final, l'Autoritat Portuària buscava obrir un edifici pel barri. Això potencia les activitats que es poden fer aquí al Serrallo i si fas actes cultural al Teatret van a favor de la convivència i el veïnatge.

Moment de les obres de reforma que mostren l'evolució de l'estructura.

El desmuntatge de l'emblemàtic rellotge va ser un dels moments més delicats de les obres.